

XVI
F-23

B V L L A
S. D. N. D. PII PAPAE V.
REVISIONIS ET RECUPERATIONIS
bonorum Ecclesiasticorum
male alienatorum.

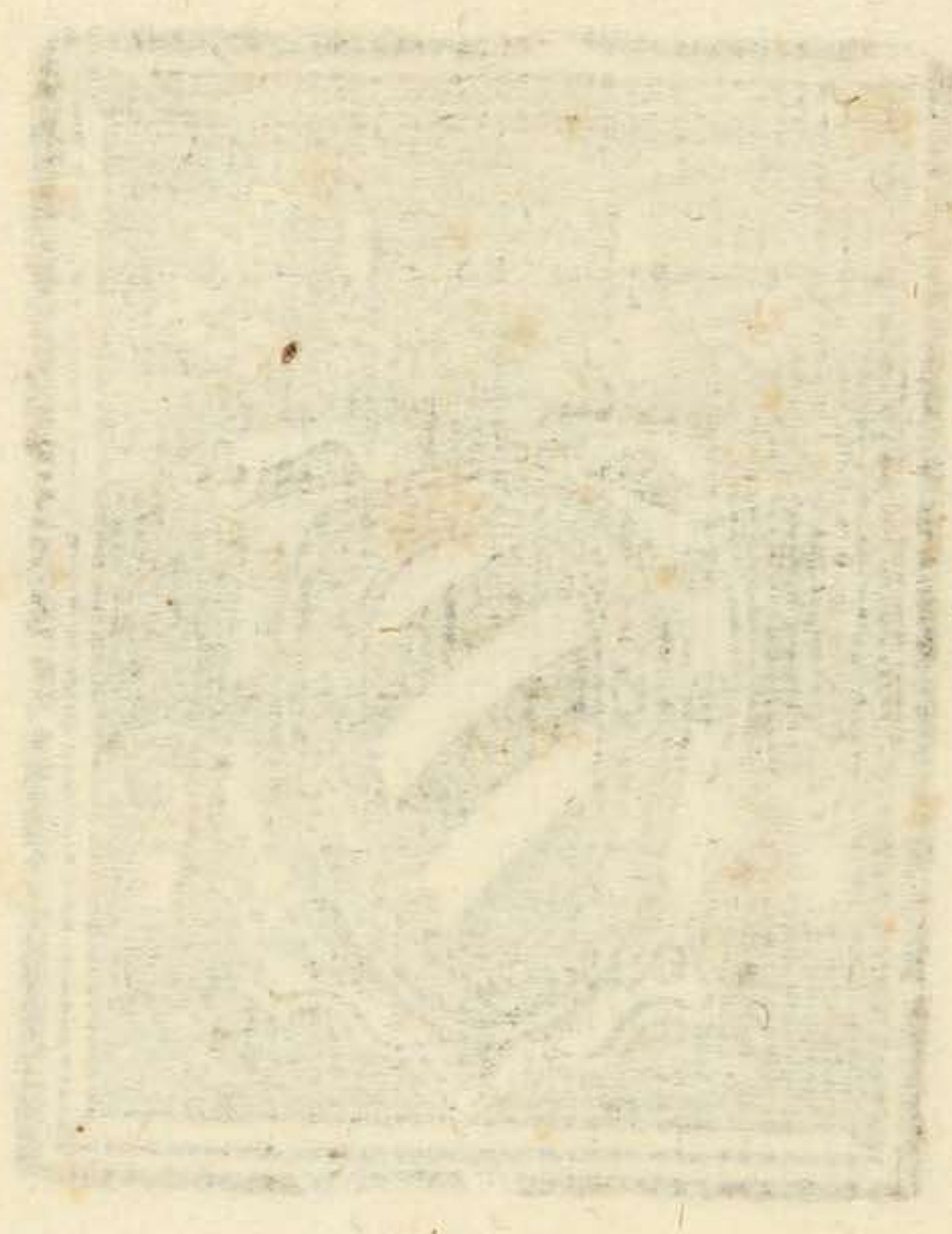
R O M A E,
Apud Hæredes Antonij Bladij Impressores
Camerales. M D L X X I.

1571

R. 93985

BULLA
S. D. N. D. PII PAPAE V.
REVISIONIS ET RECTIFICATIONIS
bonis bonorum Ecclesiasticorum
malis malorum

ROMAE
Apud Haereticos Antonij Bladij Impressores
Cantabrigiae M D LXXI

R. 93985

PIVS Episcopus seruus seruorum Dei,
Ad perpetuam rei memoriam.

FTSI de singulis pastoralis officij cura nos admonet esse sollicitos, Fabricam tamen Sancti Petri, quam speciali quadam cura nobis cognoscimus esse commissam, specialis intentionis fauore prosequimur, eamque gratijs attolimus opportunis. Accepimus sane nuper quod diuersæ personæ tam Ecclesiasticæ, quam seculares quam plura bona, possessiones, & terras ad Ecclesias etiam Metropolitan. Monasteria, beneficia, domos, & alia regularia, ac alia pia loca, necnon Hospitalia pertinentia & spectantia, prætextu diuersarum alienationum eis contra tenorem literarum scilicet. Simmachi, & Pauli II. ac aliorum Rom. Pontificum prædecessorum nostrorum, aut sine apostolicæ sedis licentia, seu illarum forma non seruata, aut alias in euidentis damnum, & præiudicium ecclesiarum, Monasteriorum, beneficiorum, & piorum locorum huiusmodi factorum occupauerunt, & detinuerunt, ac de præsentibus occupent, & detineant. Nos præmissa conuenientibus oculis pertransire nequeunt, utpote quæ in diuinitatis maiestatis offensam, ac ecclesiarum, & ordinis clericalis detrimentum tendant, utque Fabricæ præfate maximis necessitatibus succurramus, Dilectos filios Collegium, & deputatos Fabricæ præfate, eorumque pro tempore Auditores, & Ministros, ac eorum singulos a quibusuis excommunicationis, suspensionis, & interdicti, alijsque ecclesiasticis sententijs, censuris, & pœnis a iure vel ab homine quauis occasione vel causa latis, si quibus quomodolibet innodati existunt, ad effectum præsentium dumtaxat consequendum, harum serie absoluentes & absolutos fore censentes, Motu proprio, non ad ipsorum deputatorum, & Collegij, ac Auditorum, & ministrorum præfatorum, vel alicuius eorum, aut pro eis nobis super hoc oblata petitionis instantiam, sed ex certa scientia, ac de mera nostra liberalitate & apostolicæ potestatis plenitudine eisdem Collegio, & deputatis, eorumque pro tempore Auditoribus & ministris præfatis, ut omnes, & singulas alienationes in emphiteosim, seu censum perpetuum, aut tertiam, vel aliam generationem, seu hominis vitam, aut aliud tempus ultra triennium locationes, vel concessiones, seu permutationes, aut occupationes, de quibusuis terris, possessionibus, aut alijs bonis immobilibus, seu rebus & iuribus, tam spiritualibus, quàm temporalibus Ecclesiarum, Monasteriorum, domorum, beneficiorum,

A 2 hospitalium

hospitalium, & aliorum piorum locorum quorūlibet sine sedis apostolicæ licentia, aut illius forma non seruata in damnum ecclesiarū, seu solemnitatibus iure requisitis, aut cōstitutionibus ipsorum Monasteriorum seu domorum minime seruatis, aut alias nulliter hactenus factas reuidere, & constituto sibi quantum sufficere videbitur de præmissis, illas & contractus superinde sub quibusuis formis, & verborū expressionibus habitos, & celebratos, etiam si iuramento ualati existant, eorum omnium tenores, ac si de verbo ad verbum præsentibus infererentur pro expressis habentes, auctoritate apostolica ad solius præfatæ Fabricæ procuratoris instantiam, etiam parte inuita, & contradicente, facta sibi prius intimatione per tres menses tenore præsentium rescindere, irritare, cassare, & annullare, ipsosque detentores, & occupatores ad terras, possessiones, & bona, res, & iura præfata, ut præfertur detenta, & occupata relaxandum, & de fructibus tam hactenus perceptis, & qui percipi potuerunt, quā in posterum percipiendis realiter satisfaciendum cogere, & compellere, bonorumque, & fructuum recuperandorū huiusmodi tertiam partem ipsi Fabricæ, reliquis duabus partibus ecclesijs, monasterijs, beneficijs, domibus, hospitalibus, & pijs locis ad quæ bona ipsa spectabunt, cum effectu consignatis, vendicare, & applicare possint & valeant, facultatem, & auctoritatem concedimus, & impartimur. Ita ut eisdem Collegio, deputatis, eorumque auditoribus, & ministris liceat dictæ tertie partis huiusmodi bonorū præfatæ Fabricæ, ut præmittitur, applicatorū corporalem possessionem propria auctoritate libere apprehendere, illamque in dictæ Fabricæ vsus, & utilitatem absque alia sedis apostolicæ, & superiorum ecclesiarū, monasteriorū, domorum, beneficiorum hospitalium, & aliorū piorum locorū, ad quæ bona ipsa & fructus spectabunt, licentia alienare, vendere, & conuertere, diocæsani loci, vel cuiusuis alterius licentia desuper minime requisita. Decernentes præsentis literas nullo vnquam tempore de subreptionis, vel obreptionis, aut intētionis nostræ, vel quopiam alio defectu notari, impugnari, aut inuolidari, etiam ex eo capite quod interesse habentes vocati non fuerint, aut ad iuris terminos reduci minusque in controuersia vocari posse, sed semper validas & efficaces existere, suosque plenarios effectus sortiri, minusque sub quibusuis similibus, vel dissimilibus gratiarum reuocationibus, suspensionibus, limitationibus, & derogationibus comprehendi vllatenus posse, sed ab illis exceptas, & quoties illæ emanabunt, toties in pristinum statum restitutas esse, & censerī. Sicque per quocunq; Iudices, & Commissarios quauis auctoritate fungentes etiam causarū

Palatij

Palatij Apostolici Auditores, sublata eis & eorum cuilibet quauis aliter iudicandi facultate, iudicari debere. Irritum quoque, & inane si secus super his a quoquam quauis auctoritate scienter, vel ignoranter cōtigerit attentari. Non obstantibus præmissis, ac quibusuis apostolicis necnon in prouincialibus & synodalibus Cōcilijs editis specialibus vel generalibus, constitutionibus, & ordinationibus, ac quibusuis etiam iuramento, confirmatione apostolica, vel quauis firmitate alia roboratis, statutis, & cōsuetudinibus, priuilegijs quoq; indultis & literis apostolicis quibusuis personis in genere, vel in specie quomodolibet concessis, confirmatis, approbatis, & innouatis. Quibus omnibus, etiam si de illis eorumq; totis tenoribus specialis, specifica, & expressa mētio habenda, seu aliqua alia exquisita forma ad hoc seruanda foret, tenores huiusmodi præsentibus pro expressis habentes, illis alias in suo robore permanfuris, hac vice duntaxat specialiter, & expresse derogamus, cæterisq; contrarijs quibuscunque. Volumus autem quod præsentium transumptis etiã impressis, manu Secretarij, & sigillo Collegij dictæ fabricæ subscriptis, & munitis, eadē prorsus in iudicio, & extra fides adhibeatur, quæ præsentibus adhiberetur, si forent exhibitæ, vel ostensæ. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam nostræ absolutionis, concessionis, impartitionis, decreti, derogationis, & voluntatis infringere, vel ei ausu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare præsumpserit, indignationē omnipotentis Dei, ac beatorū Petri, & Pauli Apostolorum eis se nouerit incursum. Dat. Romæ apud S. Petrum, anno incarnationis Dominicæ, Millesimo quingentesimo sexagesimo nono Cal. Ianuarij. Pont. nostri anno quarto.

Cæ. Glorierius.

C. Rouyer.

Registrata apud Cæsarem Secretarium.

BVLLA SANCTISS. D. N. D. PII PAPAE V.
Applicationis Fabricæ medietatis relictorum piorum non exactorum per triennium.

PIVS Episcopus seruus seruorum Dei, ad perpetuam rei mem.

XIGIT incumbentis nobis Apostolicæ seruitutis officium, vt Fabricæ nostræ Basilicæ Sancti Petri utilitati prospicere satagentes, ea libenter ipsi concedamus, quæ eius utilitati credimus expedire. Hinc est quod nos qui nuper accepimus quod tam in Alma Vrbe nostra quam alijs Ciuitatibus,

tatibus, terris, dominijs, locis, ac regnis, reperiuntur multa legata a pijs testatoribus facta ad effectum celebrationis missarum, & recitationis diuinorum officiorum, necnon erogationis eleemosynarum diuersis Ecclesijs, Monasterijs, Hospitalibus, & alijs pijs locis, ipsaque legata hæredum auaritia seu alias per Triennium retroactum executioni debitæ demandata non fuerint, volentesque tam super præmissis ea quæ conueniunt adhibere remedia, quam Fabricæ præfatæ vtilitatem aliqua ex parte procurare, ac dilectos filios Deputatos & Collegium Fabricæ huiusmodi, eorumque singulares personas a quibusuis excommunicationis, suspensionis, & interdicti, alijsq; ecclesiasticis sententijs, censuris, & penis a iure vel ab homine quauis occasione vel causa latis, si quibus quomodolibet innodati existunt, ad effectum præsentium duntaxat consequendum, harum serie absoluentes & absolutos fore censentes, Motu proprio, non ad ipsorum Deputatorum, & Collegij, vel alicuius eorum, aut pro eis nobis super hoc oblata petitionis instantiã, sed ex certa nostra scientia, ac de apostolicæ potestatis plenitudine Deputatis, & Collegio huiusmodi si & postquam iuxta tenorem priuilegiorum, & facultatum sibi concessorum legata huiusmodi executioni debitæ demandari fecerint, vnã illorum medietatem, reliquam vero loco cui legata fuerint applicamus & appropriamus. Decernentes præsentis literas nullo vnquam tempore de subreptionis, vel obreptionis vitio, aut intentionis nostræ, vel quopiam alio defectu notari, impugnari, aut inuolidari, etiam ex eo capite quod interesse habentes vocati non fuerint, aut ad iuris terminos reduci, minusque in ius vel controuersiam vocari posse, sed semper validas & efficaces existere, suosq; plenarios effectus sortiri, minusque sub quibusuis similiũ, vel dissimilium gratiarum reuocationibus, suspensionibus, limitationibus, & derogationibus comprehendi vllatenus posse, sed semper ab illis exceptas, & quoties illæ emanabunt, toties in pristinum statũ restitutas esse, & censi. Sicq; per quoscunq; Iudices, & Commissarios quauis auctoritate fungentes etiam causarum Palatii apostolici Auditores, sublata eis & eorum cuilibet quauis aliter iudicandi facultate iudicari debere. Irritum quoque, & inane si secus super his a quoquam quauis auctoritate scienter, vel ignoranter contigerit attentari. Non obstantibus præmissis, & quibusuis apostolicis, necnon in prouincialibus & synodalibus Cõcilijs editis specialibus vel generalibus cõstitutionibus, & ordinationibus, ac quibusuis etiã iuramento, confirmatione apostolica, vel quauis firmitate alia roboratis statutis, & consuetudinibus, priuilegijs quoq; indultis & literis apo-

ris apo-

ris apostolicis quibusvis personis in genere, vel in specie quomodo-
libet concessis, confirmatis, & innouatis. Quibus omnibus, etiam si
de illis eorumque totis tenoribus specialis, specifica, expressa, & indi-
uidua mentio habenda foret, tenores huiusmodi presentibus pro
expressis habentes, illis alias in suo robore permansuris, hac vice dum
taxat specialiter, & expresse derogamus, ceterisque contrariis quibus-
cunque. Volumus autem quod presentium transumptis etiam im-
pressis, manu Secretarij, & sigillo Collegij prefate Fabricae subscri-
ptis, & munitis, eadem prorsus in iudicio, & extra fides adhibeatur,
quae presentibus adhiberetur, si forent exhibitae, vel ostensae. Nulli
ergo omnino hominum liceat hanc paginam nostrae absolutionis,
applicationis, appropriationis, decreti, derogationis, & voluntatis in-
fringere, vel ei ausu temerario contraire. Si quis autem hoc attenta-
re praesumpserit, indignationem omnipotentis Dei, ac beatorum Pe-
tri, & Pauli Apostolorum eius se noverit incursum. Dat. Romae,
apud Sanctum Petrum anno Incarnationis Dominicae. 1569. vnde-
cimo Cal. Januarij, Pont. nostri anno quarto.

Cæ. Glorierius.

C. Rouyer.

Registrata apud Cæsarem Secretarium.

BVLLA SANCTISS. D. N. D. PII PAPAE V.

Quod duae sententiae in ea parte in qua erunt conformes
faciant rem iudicatam.

PIVS Episcopus seruus seruorum Dei, Ad perpet. rei memor.

S I omnium litium finem ea qua possumus celeritate
procuramus, eas tamen quae Fabrica nostra Sancti Petri
pro executione legatorum ad pias causas relictorum re-
cuperatione, bonorum ecclesiasticorum male alienato-
rum, & aliorum iurium suorum agitatur, ne in nimis longum cum ip-
sius Fabricae detrimento protrahantur, libenter accelerare satagi-
mus, & ad eas operarias manus fauorabiliter impartimur. Accepi-
mus sane nuper quod detentores bonorum, & pecuniarum ad pias
causas relictorum, ac bonorum ecclesiasticorum male alienatorum,
& aliorum quorumcunque iurium ad Fabricam ipsam spectantium
in consignationibus huiusmodi bonorum, & solutionibus faciendis
adeo sunt morosi ut illam quantum possunt subterfugere nitantur,
Fabricam proinde expensis, & laboribus frustrando. Nos praemissis
opportuna

*Motu proprio.
In causis
Fabricæ
duæ sententiæ conformes executionem paratam habeant.
Appellantes non audiuntur.
Commissiones sint nullius valoris.*

opportuna remedia adhibere volentes, ac dilectos filios Deputatos & Collegium Fabricæ huiusmodi, eorumque singulares personas a quibusvis excommunicationis, suspensionis, & interdicti, alijsq; ecclesiasticis sententijs censuris, & pœnis a iure vel ab homine quavis occasione vel causa latis, si quibus quomodolibet innodati existunt, ad effectum præsentium duntaxat consequendum, harum serie absolventes & absolutos fore censentes, Motu proprio, non ad ipsorum Deputatorum, & Collegij, vel alicuius eorum, aut pro eis nobis super hoc oblata petitionis instantiam, sed ex mera liberalitate, & ex certa scientia nostris, eisdem Deputatis, & Collegio, illorumq; ministris, vt in huiusmodi causis duabus pro se reportatis sententijs conformibus, in ea parte in qua erunt huiusmodi sententiæ conformes, executionem paratam habeant, atq; huiusmodi sententiæ executioni debitæ demandentur, partesq; proinde appellantes minime audiendi, nec eorum appellationes admitti, minusq; illarum virtute commissiones, preces, aut rescripta, vlllo modo impetrari aut concedi, neq; etiam quoquo modo impetratis aut concessis vti, aut se illis iuari vllatenus possint, vel præsumant, & si quæ etiam per nos aut successores nostros Romanos Pontifices, & manu nostra propria, vel Cardinalem signaturæ nostræ iustitiæ præfectum pro tempore existentem, aut officium Contradictarum sub quibusvis verborum formis concepta & signata, etiam si Motu simili cõcedi contigerit, illa semper intelligantur esse cum clausula (sine præiudicio executionis duarum conformium) decreto irritanti etiam appposito, nec iudicibus ad quos directæ erunt aliquam facultatem tribuant, inhibitionesq; & censuras earum vigore emanatas nullas & nullius esse valoris, & momenti, volumus atq; decernimus. Decernentes præsentis literas nullo vnquam tempore de subreptionis, vel obreptionis vitio, aut intentionis nostræ, vel quopiam alio defectu notari, impugnari vel inualidari, etiam ex eo capite quod interesse habentes vocati non fuerint, aut ad iuris terminos reduci, minusq; in ius vel controuersiam vocari posse, sed semper validas & efficaces existere, suosq; plenarios effectus sortiri, minusq; sub quibusvis similibus, vel dissimilibus gratiarum reuocationibus, suspensionibus, limitationibus, & derogationibus comprehendi vllatenus posse, sed semper ab illis exceptas, & quoties illæ emanabunt, toties in pristinum statum restitutas esse, & censi. Sicq; per quoscunq; Iudices, & Commissarios quavis auctoritate fungētes etiam causarum Palatij Apostolici Auditores, sublata eis & eorum cuilibet quavis aliter iudicandi facultate iudicari debere. Irritum quoq; & inane si fecus

Decretum irritans.

secus super his a quoquā quauis auctoritate scienter, vel ignorāter
cōtigerit attentari. Non obstan. præmissis, & quibusuis apostolicis,
necnon in prouincialibus & synodalibus Cōcilijs editis specialibus
vel generalibus cōstitutionibus, & ordinationibus, ac quibusuis etiā
iuramento, confirmatione apostolica, vel quauis alia firmitate robo-
ratis statutis, & consuetudinibus, priuilegijs quoq; indultis & lite-
ris apostolicis quibusuis personis in genere, vel in specie quomodo-
libet concessis, cōfirmatis, & approbatis. Quibus omnibus, etiam si
de illis eorumq; totis tenoribus specialis, specifica, indiuidua, & ex-
pressa mentio seu quæuis alia expressio habenda foret, tenores hu-
iusmodi præsentibus præ expressis habentes, illis alias in suo robo-
re permanfuris, hac vice duntaxat specialiter, & expresse deroga-
mus, cæterisq; cōtrarijs quibuscunque. Volumus autem quod præ-
sentium transumptis etiam impressis, manu Secretarij, & sigillo
Collegij dictæ Fabricæ subscriptis, & munitis, eadem prorsus in
iudicio, & extra fides adhibeatur, quæ præsentibus adhiberetur, si
forent exhibitæ, vel ostensæ. Nulli ergo omnino hominum liceat
hanc paginam nostræ absolutionis, voluntatum, decretorum, &
derogationis infringere, vel ei ausu temerario contraire. Si quis au-
tem hoc attentare præsumperit, indignationē omnipotentis Dei,
ac beatorū Petri, & Pauli Apostolorum eius se nouerit incurfurū.
Dat. Romæ, apud Sanctum Petrum anno Incarnationis Dominicæ
1569. vndecimo Kal. Ianuarij, Pont. nostri anno quarto.

Cæ. Glorierius.

C. Rouyer.

Registrata apud Cæsarem Secretarium.

BVLLA SANCTISS. D. N. D. PII PAPAE V.

Ampliationis facultatum super reuisione, & recuperatione
bonorum ecclesiasticorum male alienatorum, in fauo-
rem Ecclesiarum, Monasteriorum, & piorum lo-
corum, ac Fabricæ Basilicæ Principis Apo-
stolorum de Vrbe.

PIVS Episcopus seruus seruorum Dei, Ad perpet. rei memor.

XIGIT incumbentis nobis apostolicæ seruitutis offi-
cium, vt Fabricam Basilicæ Principis Apostolorum de
Vrbe tanquam peculiari nostræ curæ commissam, spe-
cialiori cura amplectentes, non modo ea, quæ illi con-
cessa reperimus conseruemus, verum etiam nouis semper conces-

Proemiū.

B

tionibus

Confirmatio omnium facultatum.

sionibus decoremus, vt exinde maioribus suffulta præsidij, cele-
 rius ad finem debitum perducatur. Sane licet alias nos ex certis tunc
 expressis causis per alias nostras Motu proprio confectas literas
 Dilectis filijs Collegio, & Deputatis Fabricæ præfatæ, eorumque
 pro tempore Auditoribus & Ministris, vt omnes, & singulas aliena-
 tiones in emphiteosim seu censum perpetuum, aut ad tertiam vel
 aliam generationem, seu hominis vitam, aut aliud tempus ultra
 triennium locationes, vel concessiones, seu permutationes, aut oc-
 cupationes de quibusuis terris, possessionibus, aut alijs bonis immo-
 bilibus, seu rebus, & iuribus tam spiritualibus quam temporalibus
 ecclesiarum, monasteriorum, domorum, hospitalium, & aliorum
 piorum locorum quorumlibet sine sedis apostolicæ licentia, aut il-
 lius forma non seruata, vel in damnum ecclesiarum, seu solemni-
 tatibus a iure requisitis, aut constitutionibus ipsorum monasterio-
 rum, seu domorum minime seruatis, aut alias nulliter eatenus fa-
 ctas reuidere, & cõsulto sibi quantum sufficere videretur de aliquo
 ex præmissis, illas & contractus superinde sub quibusuis formis &
 verborum expressionibus factos & celebratos, etiam si iuramento
 & cõfirmatione apostolica vallati existerent, ac alias sub certis mo-
 do & forma apostolica auctoritate ad solius ipsius Fabricæ procu-
 ratoris instantiam, etiam parte inuita, & contradicente, facta sibi
 prius intimatione per tres menses, rescindere, irritare, cassare, &
 annullare, ipsosque detentores & occupatores ad terras, possessiones,
 & bona, necnon res & iura præfata, vt præfertur, detenta & oc-
 cupata relaxandum, & de fructibus tam eatenus perceptis, & qui
 percipi potuissent, quam in posterum percipiendis realiter satisfac-
 iendum cogere & compellere, bonorumque & fructuum huius-
 modi tertiam partem ipsi fabricæ, reliquis duabus partibus eccle-
 sijs, monasterijs, beneficijs, domibus, hospitalibus, & pijs locis, ad
 quæ bona ipsa spectarent, cum effectu consignatis, vendicare, & ap-
 plicare possent & valerent, facultatem & auctoritatem concesseri-
 mus, prout in dictis literis plenius continetur. Nuper tamen, sicut
 nos accepimus, in prosecutione literarum huiusmodi hac alma Vr-
 be, & multis alijs ciuitatibus & locis collegium præfatum, & eius
 ministri inuenerint nonnullas causas super recuperatione huius-
 modi terrarum, possessionum, & aliorum bonorum immobilium,
 rerum, & iurisdictionum diuersis iudicibus, etiam causarum Pala-
 tij Apostolici Auditoribus commissas, & delegatas, vel ordinaria
 auctoritate agitas, in quibus a multo tempore citra Abbatum,
 Priorum, & Commendatariorum, Rectorum, Administratorum,
 Canonorum,

*Facultas
 reassumen-
 di causas
 coram qui-
 busuis Iu-
 dicibus, e-
 siã sacre
 rote audi-
 toribus p̄-
 dentes, in
 quibus per
 biennium*

Canonorum, Capitulorum, & aliorum beneficiarum negligentia, seu impotentia, aut alia ex causa aliquis iudicialiter actus relevans servatus non extitit, & interim Monasteria, Ecclesie, domus, hospitalia, & alia loca prefata detrimentum non modicum sustineant, Nos singularum causarum prefatarum status & merita, nominaque & cognomina iudicium & colligantium presentibus pro expressis habentes, Motu proprio, non ad alicuius nobis super hoc oblate petitionis instantiam, sed ex certa nostra scientia ac de apostolicæ potestatis plenitudine, eisdem Deputatis & Collegio, eorumque Commissariis, Auditoribus & Ministris, ut omnes & singulas causas huiusmodi in quibus saltem per biennium aliquis iudicialiter relevans actus ultra fatalium prorogationes servatus non fuerit, in eisdem statu & terminis in quibus reperiuntur, a quibuscunque iudicibus, tam ordinariis quam delegatis, etiam si causarum Patris huiusmodi Auditores fuerint, ad solius prefatæ Fabricæ procuratoris instantiam, etiam Abbatibus Prioribus Commendatariis Administratoribus Rectoribus Capellanis hospitalariis & alijs beneficiatis inuitis reassumere, & auocare, illasque postquam, ut prefertur, reassumptæ & auocatæ fuerint, iuxta privilegia & facultates eidem Collegio concessas & indultas, & prout procedere possunt contra eiusdem Fabricæ debitores, & in causis relictorum ad pias causas cognoscere, decidere, ac sine debito terminare, facultatem concedimus. Insuper cum sicut etiam accepimus licet in ciuitate nostra Bononien. venerabilis frater noster Episcopus Bononien. vigore Concilij Tridentini, & Rauenaten. nonnullos ex clero ad locationes bonorum ecclesiasticorum reuendendas & rescindendas deputasset, & ipsi admodum paucas sine debito terminassent, tamen post emanatas dictarum facultatum nostrarum in dictæ fabricæ fauorem literas sub nomine ipsorum deputatorum certum edictum publicatum fuerit, per quod inter cætera omnes & singulæ personæ ecclesiasticæ, necnon Rectores, & administratores Ecclesiarum monasteriorum & piorum locorum moniti fuerunt, ut pro adimplemento sacrorum canonum & constitutionum factarum tam a nobis quam prædecessoribus nostris omni adhibita diligentia curarent recuperationem bonorum ecclesiasticorum, per triginta annos ante Concilium Tridentinum quocunque titulo male alienatorum, eisdem iubendo, ut omni studio & diligentia in officio prefatorum Deputatorum & posse eorum Notariis infra certum statutum terminum omnium bonorum a triginta annis, ut prefertur, computandis occupatorum eorumque occupatorum cum ipsorum

aliquis iudicialiter relevans actus ultra fatalium prorogationes servatus non fuerit, & eas deciden. iuxta privilegia & facultates concessas Collegio Fabricæ, et prout procedere possunt contra Fabricæ debitores, & in causis relictorum ad pias causas.

Quod Fabrica cognoscere possit omnes causas præ

fatarum alie nominibus & cognominibus, & ipsorum bonorum descriptionibus
nationum & confinibus notitiam dare, ac quæcunque instrumenta, & scriptu
et c. mona ras tales causas concernentia exhibere deberent, ad hoc vt ipsi faci
steriorum, et lius in huiusmodi causis procedere possent. Et successiue postquam
aliorum sub Commissarius præfatæ Fabricæ suum edictum iuxta tenorem præ
iurisdictione fatarum nostrarum literarum publicari fecerat, idem Episcopus a
ne ordina nobis quasdam literas in forma Breuis obtinuerit, per quas eidem,
ria non com & pro tempore existenti Episcopo præfati seu administratori, aut
prehensio eius vel illius vicario in spiritualibus generali, necnon dilectis fi
rum et in lijs Iudicibus, & Reuisoribus, ac Sindicis ad id ab eodem Episcopo
alijs in qui in synodo diocesana deputatis, & pro tempore deputandis conces
bus proces sumus & indulsumus, vt omnes & singulas, ac quascunque aliena
sus nondum tiones, & concessiones quorumcunque bonorum ecclesiasticorum
est instru factas, & faciendas Ciuitatis & diocesis Bononien. & illarum cau
ctus, etiam sam & causas reuiderent & cognoscerent summarie simpliciter &
si in eis or de plano, ac sola facti veritate inspecta, & in illis quæ constitutiones
dinarius scilicet. rec. Simmachi secundi, & Pauli etiam secundi Romanorum
virtute li Pontificum prædecessorum nostrorum, & in damnum Ecclesiarum,
terarum sua Monasteriorum, & piarum locorum facta fuisse comperissent, præ
sanctuaris habita superinde congrua reuisione, adhibitisque legitimis proba
vel sua or tionibus procederent, & prout iuris foret deciderent, & alia face
dinaria au rent, prout in edicto & literis præfatis plenius continetur, quarum
et oritate literarum vigore aliud edictum super similibus publicatum exti
præuene tit, quibus ipsæ personæ Ecclesiasticæ, vt decet, obtemperantes di
rit. ctas denuntiationes in eorum officio detulerunt, & vt Commissa
rium præfatum deluderent, præfati deputati ab edicto per eundem
Commissarium facto appellarunt, & ipsum fere in omnibus causis,
præfatis præuenerunt. Nos attendentes præmissa prout in ciuitate
Bononien. hæctenus occurrerunt, etiam in multis alijs Ciuitatibus
& diocesisibus simili vel alio modo occurrere posse, & si præfata Fa
brica sic impediretur, hoc non sine graui ipsius detrimento succe
dere posse, volentesque propterea eiusdem Fabricæ vtilitati consu
lere, ac edictorum & literarum nostrarum præfatarum tenores si
militer præsentibus pro expressis habentes, Motu, & scientia simi
libus Collegio, Deputatis, Auditoribus, Commissarijs, & Ministris
Fabricæ præfatæ, vt ipsi in omnibus & singulis causis Monasterio
rum, Abbatiarum, Prioratum, domorum & aliorum exemptorum
sub iurisdictione ordinaria non comprehensorum, necnon alijs in
quibus processus nondum est instructus etiam si in eis Ordinarius
virtute literarum nostrarum, vel ipsa ordinaria auctoritate præue
nerit,

nerit, modo & forma, quibus per præfatas literas vel alias concessum extitit procedendi, easque cognoscendi, & sine debito terminandi liberam & amplam facultatem concedimus per præsentem. Præterea cum per literas nostras præfatas eisdem Collegio, & Deputatis concesserimus facultatem cogendi quaslibet personas ad restituendum bona, proprietates, & redditus monasteriorum, ecclesiarum, beneficiorum, domorum, & piorum locorum, ut præmittitur alienata, siue detenta & occupata, vna cum eorum fructibus per possessores & alios perceptis, & de facili euenire posset, ut plurimæ personæ, quæ per multos annos ipsa bona possederunt, & in eis plurima melioramenta fecerunt, ne bonis ipsis priuentur, canones, census, redditus quæ pro bonis ipsis solunt, cuperent augere, ita ut cederent in euidentem vtilitatem ipsorum monasteriorum, ecclesiarum, beneficiorum, domorum, hospitalium, & locorum piorum: Alijque tanta præmerentur necessitate ut ipsis de fructibus per eos & eorum antecessores & alias personas perceptis, integre satisfaciendi nulla sufficiat facultas, onerosumque eis omnino videatur, cum ipsi forsan bonæ fidei possessores fuerint, talem summam soluere: Nos super præmissis paterna pietate providere cupientes, Volumus Collegium & Deputatos præfatos eiusque Commissarios, Auditores, & ministros, postquam bonorum partem debitam huiusmodi iuxta formam literarum nostrarum monasterijs, ecclesijs, domibus, capitulis, capellanis, beneficiatis, & pijs locis ad ius & proprietatem monasteriorum, ecclesiarum, domorum, capitulorum, rectorum, Capellanorum, beneficiorum, & piorum locorum, quorum antea erant, reduxerint, posse & valere eisdem possessoribus, aut alijs personis, de consensu eorum quorum intererit, sub honesto canone siue censu aut alias prout iustum eis videbitur, in euidentem tamen vtilitatem ipsorum monasteriorum, ecclesiarum, domorum, capitulorum, parochialium, ecclesiarum, Capellaniarum, & beneficiorum, ac locorum piorum de nouo in Emphiteosim, seu censum perpetuum, aut ad tertiam vel aliam generationem, seu hominis vitam, aut aliud tempus eorum arbitrio locare & concedere, ac super fructibus male perceptis huiusmodi, si beneficiatorum eorundem ad id accesserit assensus, componere, deque tertia parte bonorum & fructuum huiusmodi ipsi Fabricæ, per dictas nostras literas assignata arbitrio suo, etiam sine pro tempore existentium Abbatum, Priorum, Commendatariorum, Administratorum, Canonorum, Capitulorum, Rectorum, & beneficiorum eorundem consensu, & eis etiam inuitis disponere & componere,

Facultas concedendi retentionem bonorum male alienatorum, & occupatorum possessoribus eorum augmentibus canonicis in euidentem vtilitatem ecclesiarum, et de consensu eorundem beneficiorum & componendi super fructibus male perceptis.

Quod collegium possit possessoribus bonorum ecclesiasticorum in euidentem vtilitatem ecclesiarum, sine tamen

*licentia se
dis aposto-
lica, aut
cōsuetis so-
lennitati-
bus, &
alijs &c.
seruatis
pro excessi-
bus, & te-
merario
ausu huius-
modi puni-
re.* ponere, ipsosque possessores & alias personas cum eis contrahentes
quietare, & absoluere posse. Cumque ut similiter accepimus inue-
niantur multa bona in euidentem utilitatem monasteriorum, eccle-
siarum, & piorum locorum huiusmodi, sed consuetis solennitati-
bus, & alijs de iure vel ex forma ordinum, & constitutionum mo-
nasteriorum, capitulorum, ecclesiarum, domorum, hospitalium
& piorum locorum requisitis non obseruatis, ac sine licentia vel
confirmatione apostolica alienata, Collegium & deputatos & eo-
rum commissarios, ac ministros præfatos possessores ipsos pro ex-
cessibus & temerario ausu ac fructibus perceptis indebite huius-
modi eorundem Collegij deputatorum, Commissariorum, & mi-
nistrorum arbitrio pœnis pecuniarijs omni & quacunque appella-
tione remota in ipsius fabricæ utilitatem conuertendis punire &
mulctare, eisdemque possessoribus & detentoribus competentem

*Præfigen-
terminum
detentori-
bus ad ob-
tinen. con-
firmatio-
nem a se-
de apost.* terminum sub præfatis pœnis, ad obtinendum debitam confirma-
tionem a nobis, & sede apostolica præfigere, quod si neglexerint, ipso
termino elapso ad incursum pœnarum huiusmodi, & ipsorum bono-
rum priuationem omni appellatione postposita procedere etiam
posse volumus & declaramus. Vltorius quoque cum plurima repe-
riantur monasteria ecclesiæ beneficia hospitalia & pia loca quæ in-
strumenta alienationum bonorum suorum penes se non retineant,

*Monendi
detentores
bonorū ad
exiben. ti-
tulos quo-
rum vigore
bona possi-
dens.* illa tamen ostendere minime volunt, seque tuentur quod per mul-
tum temporis spatium in bonorum eorundem solutionis possessio-
ne existunt, Eisdem collegio deputatis commissarijs & ministris,
ut omnes & singulas personas bona ecclesiastica ut præfertur reti-
nentes, possidentes, vel detinentes, nisi legitimam causam habue-
rint se excusandi, ad exhibendum per documenta & instrumenta
publica titulos suos quorum vigore bona huiusmodi possident, in-
tra terminum eis præfigendum sub pœnis, & censuris sibi beneui-

*Quod face-
re re cau-
san. in ijs
in quibus
à xxx. an-
nis circa
non osten-
derint di-
cta instru-
menta, et
ab inde pa-* sis monere, quod facere recusantibus, aut non curantibus ijdem
Collegium, & Deputati in ijs in quibus dicti possidentes a Qua-
draginta annis citra non ostenderint dicta instrumenta, & ab inde
pacifice possedisse & soluisse, ac de canone solito ipsis beneficiatis
respondisse, ad pœnarum & censurarum huiusmodi incursum, ac
ipsorum bonorum priuationem, fructuumque eorundem solutio-
nem procedere possint concedimus, & indulgemus. Et quoniam
indignem videtur quod monasteria ecclesiæ & loca pia, ac fabrica
ipsa, dum per litium anfractus circunduci contigit, fructibus bo-
norum,

norum, pro quibus primam sententiam in eorum fauorem obti-
nuerint, priuentur, Volumus quod collegium, & Deputati præfa-
ti, necnon eorum Commissarij, Auditores, ministri post primam
latam sententiam si ab ea appellari, & causa prosequi contingeret, fru-
ctus bonorum super quibus lis verti cõtingerit, sub arcto sequestro,
aut penes, donec Depositarium per ipsum Collegium, & eorum
ministros eligendum vsque ad eius cognitum in secunda sententia,
deductis tamen his quæ alias ex forma locationum præcedentium
Rectoribus, Administratoribus, Monasterijs, & pijs locis fuerint
perfoluendi, quæ minime retardari debeant, & sine litis ac iurium
Monasteriorum ecclesiarum & piorum locorum, ac partium præ-
iudicio ponant, dent & deponant. At quoniam Ecclesiarum bona,
confinia, Canones, census, redditus, & prouentus, iura, instrumen-
ta, scripturæ a diuersis auaritia obcæcatis occultantur, adeo quod a
multis Abbatibus, Prioribus, Commendatarijs, Canonicis, Recto-
ribus, Capellanis, Guardianis & alijs beneficiatis beneficiorũ suo-
rum bona & illorum confinia & instrumenta ignorentur, Eisdem
Collegio, & Deputatis eorumque Commissarijs, Auditoribus, ac
subdelegatis sustitutis, & ministris, vt sub pecuniarijs, & in illarum
subsidium ecclesiasticis sententijs censuris & pœnis ac alijs iuris
& facti remedijs opportunis omnes & singulos vtriusque sexus
Christifideles de præmissis informatos, ac Notarios, & Tabellio-
nes, ac alios quoscunque de instrumentis & scripturis, ac documen-
tis in præmissis, & circa ea necessarijs rogatos, in ecclesijs dum di-
uina celebrantur, vel alias etiam per edictum publicum vel simpli-
cem citationem, vt ea omnia ipsijs monasterijs ecclesijs beneficia-
tis & pijs locis denuncient propalent notificent exhibeant & confi-
gnent, citare & monere, ac contra contumaces & inobedientes ad
incursum pœnarum, & censurarum huiusmodi declarationem vsq;
ad illam effectualement obedientiam omnibus & singulis iuris & fa-
cti remedijs opportunis procedere possint & valeant concedimus
& indulgemus. Et quoniam iustum esse censemus, vt causæ quæ
per ipsos Collegium, Deputatos, eorumque Auditores, Commis-
sarios & Ministros cognoscuntur tractantur & deciduntur, celerẽ
& optatum finem accipiant, Volumus quod Collegium, & Depu-
tati eorumque Auditores, Commissarij & ministri in omnibus cau-
sis, quas ipsos & eorum quemlibet pro tempore auocare, agere, co-
gnoscere, decidere & sine debito terminare contigerit, illas iuxta
priuilegia & facultates eidem Collegio concessas & indultas, ac
prout procedere possunt contra eiusdem Fabricæ debitores, & in
causis

*cifice pos-
sedisse, &
de canone
solito bene-
ficiatis re-
spõ disse ad
incursum
censurariũ,
& bonorũ
priuatio-
nem proce-
dendi.*

*Lata pri-
ma senten-
tia ponen-
sequestrũ.*

*Monendi
ecclesijs
per edictũ*

*aut simpli
ce citatio
nem infor
mator de
iuribus ec
clesiarū &
notarios ro
gatos de in
strumentis
vi ea pro
palent.*

*Facultas
procedēdi.
Inhibitio.*

Pana.

*Derogatio
nes reg. de
non tollen
do iure
quesito.*

causis legatorū piorum vna cum illarū inciden. depēden. emergen.
annexis & cōnexis ꝑcedere, cognoscere, decidere, & similiter sine
debito terminare, necnō partes in illis interesse habētes citare, & si
absentes, aut sui copiam non facientes, aut alias non reperibiles fue
rint, dummodo prima vice personaliter citati fuerint, facta prius
diligentia de eos reperiendo per vnum ex cursoribus nostris, vel
mandatariis præfatæ fabricæ, domi, vbi alias resederint dimissa co
pia, vel per edictum in valuis Basilicæ Sancti Petri huiusmodi, & in
acie Campi Floræ affigendis, vel alias prout in obligationibus in
forma Cameræ fieri solet, arbitrio suo simili modo citare, necnon
viduis, pupillis & aliis personis de iure curatore indigentibus cura
tores ipsos ex officio deputare, ac quibusuis tam Apostolica quam
ordinaria auctoritate deputatis, etiam S. R. E. Cardinalibus, vel
causarum Palatij Apostolici Auditoribus, alijsque iudicibus, nec
non quibus & quoties opus fuerit sub pœnis pecuniarijs arbitrio
suo imponendis, ac censuris ecclesiasticis inhibere, aliaque in præ
missis, & circa ea necessaria & opportuna facere possint, & valeant.
Districtius inhibentes quibusuis locorum ordinariis, etiam S. R. E.
Cardinalibus, & aliis personis quauis auctoritate etiam Apostolica
fungentibus, etiam cuiuscumque dignitatis, status, gradus, ordinis
& conditionis existentibus in virtute sanctæ obedientiæ, ac sub su
sensionis a diuinis & excommunicationis latæ sententiæ, alijsque
nostro arbitrio moderandis infligendis pœnis, ne eosdem Colle
gium, & Deputatos molestare, aut præmissorum executionē quo
quomodo impedire, vel in eis se directe, vel per indirectū ingerere,
vel intromittere possint, seu audeant, vel præsumant. Decernentes
quoque præsentis literas vlllo vnquam tempore de subreptionis,
vel obreptionis vitio, aut intentionis nostræ vel quopiam alio de
fectu, etiam ex eo quod interesse habentes vocati non fuerint, no
tari, in ius, vel controuersiam seu alias reuocari non posse, nec per
subreptionem, vel obreptionem obtentas præsumi, & ob id viribus
carere, minusque sub quibusuis similium, vel dissimilium gratiarū
reuocationibus, suspensionibus, limitationibus & alijs contrariis
dispositionibus quantumuis generalibus, ac fortissimis clausulis &
decretis irritatibus roboratis comprehendendi, sed semper ab illis ex
ceptas, & quoties illæ emanabunt toties in pristinū, & eum in quo
ante præmissa quomodolibet erant statum, etiam sub data per Col
legium, & deputatos huiusmodi eligenda plenarie restitutas esse.
Sicque ab omnibus censi, & ita per quoscunque iudices & Com
missarios quauis auctoritate fungentes, etiam Auditores & Cardi
nales

nales præfatos sublata eis & eorum cuilibet quavis, aliter iudican-
di facultate iudicari debere, Irritum quoque & inane si secus super
his a quoquam quavis auctoritate scienter vel ignoranter contige-
rit attentari. Non obstantibus præmissis, ac nostra de non tollen-
do iure quæsito & quibusvis apostolicis, etiam per nos necnon in
prouincialibus, & synodalibus Concilijs editis specialibus, vel
generalibus constitutionibus, & ordinationibus, ac quibusvis
etiam Collegij Cardinalium, & Auditorum eorundem, ac alio-
rum tribunalium necnon quorumcunque Monasteriorum, eccle-
siarum, domorum, beneficiorum, ordinum, capitulorum, &
piorum locorum, etiam iuramento, confirmatione apostolica,
vel quavis firmitate alia roboratis statutis, & consuetudinibus,
priuilegijs quoque, indultis, & literis apostolicis quibusvis etiam
ipsis Auditores, & alijs Iudicibus sub quibuscunque tenoribus, &
formis, ac cum quibusvis etiam derogatorijs derogatorijs,
alijsque efficacioribus, & insolitis clausulis, irritantibusque, &
alijs decretis in genere, vel in specie etiam Motu simili & ex cer-
ta scientia concessis, confirmatis, approbatis, & innouatis, Qui-
bus omnibus, etiam si de illis eorumque totis tenoribus specialis
specifica, & expressa mentio habenda, aut aliqua alia exquisita for-
ma ad hoc seruanda foret, tenores huiusmodi, ac si de verbo ad
verbum nihil penitus omisso, & forma in illis tradita obseruata
inerti forent, præsentibus pro expressis habentes, illis alias in
suo robore permansuris, hac vice duntaxat specialiter, & expres-
se derogamus contrarijs quibuscunque. Aut si aliquibus com-
muniter, vel diuissim ab eadem sit sede indultum, quod interdi-
ci, suspendi, vel excommunicari non possint per literas aposto-
licas, non facientes plenam, & expressam, ac de verbo ad verbum
de indulto huiusmodi mentionem. Volumus autem quod dicti
Deputati retenta tertia parte bonorum, per eos pro tempore re-
cuperatorum huiusmodi, reliquas duas partes suis quibusvis ec-
clesijs pro rata consignare debeant, & teneantur. Quodque præ-
sentium transumptis etiam impressis manu Secretarij Fabricæ hu-
iusmodi subscriptis, & sigillo eiusdem Fabricæ sigillatis eadem
prorsus fides in iudicio & extra adhibeatur, quæ ipsis originali-
bus literis adhiberetur si forent exhibitæ, vel ostensæ. Nulli er-
go omnino hominum liceat hanc paginam nostrarum concessio-
num, declarationis, indulti, & voluntatum infringere, vel ei au-
su temerario contraire. Si quis autem hoc attentare præsumpse-
rit, indignationem omnipotentis Dei, ac beatorum Petri, &
Pauli

*Collegij
Cardina-
liū quorū-
cunq; tri-
bunaliū.*

*Monaste-
riorū eccle-
siarum.*

*Transum-
ptis fides
adhibea-
tur.*

C

Pauli

Pauli Apostolorum eius se nouerit incursum. Datum Romæ apud Sanctum Petrum, anno incarnationis Dominicæ Millesimo Quingentesimo Septuagesimo. Tertio Idus Septembris, Pontificatus Nostri Anno Quinto.

Cæ. Glorierius.

Pro Reuerendis. D. Summat. N. Aragonia Præfidentis.

C. Rouyer. ff.

BULLA SANCTISS. D. N. D. PII PAPAE V.
Afsignationis, & applicationis Fabricæ Basilicæ Principis Apostolorum de Vrbe, omnium fructuum & aliorum narratorum ex bonis ecclesiarum alienatis perceptorum, & vnius anni respectiue loco tertiæ partis proprietatis ipsorum bonorum per alias suas literas eidem Fabricæ afsignatæ.

PIVS Episcopus seruus seruorum Dei, ad perpetuam rei mem.

DX debito pastoralis officij, cui disponente domino præsidemus, ad ea libenter intendimus, per quæ quarumlibet Ecclesiarum, Fabricæ præsertim Basilicæ nostræ Principis Apostolorum de Vrbe, cuius cura nobis peculiaris est attributa, congruam suscipiant sustentationem, vtque id felicius subsequatur nonnunquam ea quæ per nos ad ipsarum fauorem ordinata sunt, quæque non ita felicem successum habitura credimus, ad aliam formam reducimus, prout locorum, & temporum qualitate conspiciamus in domino salubriter expedire. Sane licet alias nos cum accepissemus, quod diuersæ personæ tam ecclesiasticæ quam sæculares, quam plurima bona, possessiones, & terras, etiam ad ecclesias, etiam Cathedrales, & Metropolitan. Monasteria, beneficia, domos, & alia regularia, necnon hospitalia, & pia loca pertinentia, & spectantia pretextu diuersarum alienationum eis contra tenorem fel. rec. Symmachi, & Pauli secundi, ac aliorum Romanorum Pontificum prædecessorum nostrorum, aut sine apostolicæ sedis licentia, seu illarum forma non seruata, aut alias in euidentis damnum, & præiudicium Ecclesiarum, Monasteriorum, beneficiorum, & piorum locorum huiusmodi factarum occupauerant, & detinuerant, ac detinebant,

bant, nos præmissis occurrere volentes, vtq; necessitatibus fabricæ dictæ Basilicæ curæ nostræ commissæ subueniremus, certis tunc expressis modo, & forma Motu proprio dilectis filijs Collegio, & Deputatis præfatæ fabricæ, eorumque pro tempore Auditoribus, & ministris inter cætera, vt oës & singulas alienationes in emphiteosim, seu censum perpetuam, aut ad tertiam, vel aliam generationem, seu hominis vitam, aut aliud tempus vltra triennium locationes, vel concessiones, seu permutationes, aut occupationes de quibusuis terris, possessionibus, aut aliis bonis immobilibus, seu rebus & iuribus, tam spiritualibus quam temporalibus ecclesiarum, monasteriorum, domorum, beneficiorum, hospitalium, & aliorum piorum locorum quorumlibet sine sedis apostolicæ licentia, aut illius forma non seruata in damnum ecclesiarum, seu solennitatibus à iure requisitis, aut cõstitutionibus ipsorum monasteriorum, seu domorum minime seruatis, aut alias nulliter eatenus factas reuiderere, & constituto sibi quantum sufficere videretur de præmissis, illas, & contractus superinde sub quibusuis formis, & verborum expressionibus habitos, etiam si iuramento vallati existerent, ad solius ipsius fabricæ procuratoris instantiam, etiam parte inuita, & contradicente, facta sibi prius intimatione per tres menses, rescindere, irritare, cassare, & annullare, ipsosque detentores, & occupatores ad terras, possessiones, bona, res & iura præfata, vt præfertur detenta, & occupata relaxādum, & de fructibus eatenus perceptis, & qui percipi potuerant, necnon in posterum percipiendis realiter satisfaciendum cogere, & compellere, bonorumque, & fructuum recuperandorum huiusmodi tertiam partem ipsi fabricæ, reliquis duabus partibus ecclesijs, monasterijs, beneficijs, domibus, hospitalibus, & pijs locis ad quæ bona ipsa spectabant, cum effectu consignatis vendicare, & applicare possent, & valerent. Ita vt eisdem collegio, deputatis, eorumque auditoribus, & ministris liceret dictæ tertie partis huiusmodi bonorum præfatæ fabricæ, vt præfertur, applicatorum, corporalem possessionem propria auctoritate libere apprehendere, illamque in dictæ fabricæ vsus, & vtilitatem absque alia sedis apostolicæ, & superiorum ecclesiarum, monasteriorum, domorum, beneficiorum, hospitalium, & aliorum piorum locorum ad quæ bona ipsa spectabant, licentia, alienare, vendere, & conuertere, diocesani loci, vel cuiusuis licentia desuper minime requisita, facultatem, & auctoritatem concesserimus, prout in nostris desuper confectis literis plenius continetur. Verum quia, vt accepimus, dictæ fabricæ difficile foret tertiam partem proprietatis bonorum

*Causa in-
ductina cõ
cedēdi præ
sentes lites
ras.*

C 2 eidem

eidem fabricæ, vt præfertur assignatam vendere, & in vsum dictæ fabricæ conuertere, cum nõ de facili emptores reperirentur, & plurima bona non ita commodam diuisionem patiantur, vt tertia ab ipsis pars sine duarum partium detrimento dismembrari, & separari possit, Cupientes indemnitati dictæ fabricæ consulere, arbitrantefque quod si loco dictæ tertiæ partis proprietates bonorum recuperandorum, vt præfertur, dictæ fabricæ assignatæ, omnes, fructus contra leges, & canones, ac constitutiones antecessorum nostrorum per quouis conductores, & successores vniuersales, vel singulares quomodolibet indebite ex dictis bonis percepti, & qui percipi potuerunt; & non sine animæ eorum periculo retineri possunt, quatenus exigibiles sint, & in alienationibus in quibus pauci, aut nulli fructus indebite percepti fuerunt, vel ex inopia debitorum, vel ex quauis causa, vel occasione per ipsos deputatos arbitranda, nullum vel modicum emolumentum reportare posset, cum non sit conueniens quod ex eius bono opere detrimentum sentiat, omnes fructus, redditus, & prouentus integros vnius anni ex huiusmodi bonis recuperatis exigendi, & percipiendi dictæ fabricæ assignarentur, & appropriarentur, celeriore vtilitatem tam dictæ fabricæ quam ecclesiæ ipsæ consequerentur. Eosdem itaque collegium & deputatos, ac auditores, & ministros, eorumque quoslibet a quibusuis excommunicationis, suspensionis, & interdicti, alijsque ecclesiasticis sententijs césuris, & pœnis a iure vel ab homine quauis occasione vel causa latis, si quibus quomodolibet innodati existunt, ad effectum præsentium dumtaxat consequendum harum serie absoluentes, & absolutos fore censentes, necnon literarum præfatarum tenores præsentibus pro expressis habentes, Motu proprio non ad alicuius super hoc nobis oblata petitionis instantiam, sed de nostra mera liberalitate & ex certa scientia, ac de apostolicæ potestatis plenitudine, omnes, & singulos fructus, redditus, prouentus canones, census, & afficta, seu alias responsiones quocunque nomine nuncupentur quomodolibet, tam per conductores bonorum ecclesiasticorum, quam eorum successores quoscunque vniuersales, vel singulares, aut particulares, ac alios detentores occupatores, & debitores sub quouis prætextu, & inualido contractu contra leges, canones extrauagantes, & constitutiones antecessorum nostrorum, aut alias indebite, nulliter, & inualide perceptos, & ob infectam radicem primi contractus inualidi, aut alias nulliter cum ecclesia celebrari, vel occupationis, detentionis, & vsurpationis factæ indebite dictorum bonorum,

*Applicat
fabricæ
omnes fru
ctus cen
sus &c.*

*Indebite
perceptos
ex bonis ec
clesiæ male
alienatis.*

rum, Si vero vel quia modici, aut nulli admodum fructus sint exacti, vel ex debitorum inopia, vel quavis alia causa per ipsos deputatos arbitrandi, fructus prædicti non essent exigibiles, tunc fructus, redditus, prouentus, census, & canones integros vnus anni ex dictis bonis recuperatis percipiendos, loco dictæ tertie partis plenarie, & integre dictæ Fabricæ assignamus, & applicari mandamus. Ita quod eisdem Collegio, & pro tempore existentibus deputatis Auditoribus, & Ministris prædictis liceat illos propria auctoritate recuperare, exigere, & leuare, illosque locare, vendere, & alienare, ac in vsum & utilitatem dictæ Fabricæ conuerrere, sedis apostolicæ vel superiorum Ecclesiarum, Monasteriorum, & beneficiorum eorundem, vel ordinarij aut cuiusuis alterius licentia de super minime requisita. Et vt facilius ecclesiæ integram proprietatem, & Fabrica fructus vt præmittitur, sibi assignatos consequi possit sine litium cursu, eisdem Collegio, & Deputatis concedimus & elargimur, vt quoties eis videbitur opportunum, per se ipsos tantum in causis prædictarum alienationum siue detentionem bonorum ecclesiasticorum in quibus ius ecclesiarum, monasteriorum, domorum, hospitalium, beneficiorum, & piorum locorum præfatorum non adeo clarum existit, vt de facili bona, & fructus pro Ecclesijs, Monasterijs, domibus, beneficijs præfatis, & Fabrica vendicari possint, aut ius ipsum dubium sit cum dictis detentoribus, possessoribus, & successoribus vniuersalibus, vel particularibus sub beneplacito sedis apostolicæ transigere, & componere de consensu Rectorum eorundem arbitrio possint, & valeant. Quodque aucta, & soluta parte in qua conuenerint, seu pro qua composuerint, occupatores, possessores, vel successores prædictos absoluerent, & liberare, ita vt de cætero a nemine sub prætextu quarumcunque constitutionum, canonum, legum extrauagantium, ac bullarum per antecessores nostros prædictos, & per nos super rescissione, & recuperatione bonorum, & fructuum ecclesiasticorum editarum quomodolibet molestari, inquietari vel perturbari possint, & valeant, sed facta solutione prædicta sint, & esse intelligantur etiã liberati tam ab omni animæ periculo quam ab omnibus pœnis, & mulctis quas occasione dictorum fructuum indebite perceptorum incurrissent, & contractus necessarios conficere, qui postquam celebrati fuerint idem robur obtineant, ac si à sede apostolica confirmati fuissent, & super præmissis omnibus, & singulis perpetuum silentium impositum sit, & esse ceseatur. Districtius inhibêtes quibusuis cuiuscunque status, gradus, & conditionis existentibus, & quacunque

*Fructus
vnus an-
ni.*

*Facultas
collegij pro
pria aucto-
ritate ca-
piendi, &
alienandi
quam par-
tem.*

*Componen-
di per seip-
sos.*

*Liberati à
Collegio
nō possint
amplius
molestari.*

*Inhibitio
ne mole-
stent vel
impediant
collegiū in
præmissis.*

cumque auctoritate fungentibus in virtute sanctæ obedientiæ, & sub excommunicationis alijsque nostro arbitrio moderandis, & imponendis pœnis, ne eosdem Collegium, & Deputatos eorumque Auditores, & Ministros præfatos in præmissis molestare perturbare vel inquietare audeant, vel præsumant. Ac decernentes præsentis literas nullo vnquam tempore de subreptionis, vel obreptionis vitio, vel intentionis nostræ, aut quopiam alio defectu notari impugnari aut inuolidari, etiam ex eo capite, quod interesse habentes vocati non fuerint, aut ad iuris terminos reduci, minusque in ius, vel controuersiam vocari quouismodo posse, sed semper validas, & efficaces existere, suosque plenarios effectus fortiri, nec sub quibusuis similibus, vel dissimilibus gratiarum reuocationibus, limitationibus, & derogationibus comprehendi vllatenus posse, sed semper ab illis exceptas, & quoties illæ emanabunt toties in pristinum statum etiam sub quacunque data per ipsos eligenda restitutas esse, & censerî. Sicque per quoscunque Iudices, & Commissarios etiam causarum Palatij Apostolici Auditores, sublata eis, & eorum cuilibet quauis aliter iudicandi, & interpretandi facultate, & auctoritate iudicari, & diffiniri debere. Irritum quoque, & inane quicquid secus super his à quoquam quauis auctoritate scienter, vel ignoranter contigerit attentari. Et nihilominus venerabilibus fratribus nostris Amerin. & Maceraten. ac Aquinaten. Episcopis Motu simili per apostolica scripta mandamus, quatenus ipsi, vel duo, aut vnus eorum per se, vel alium seu alios præsentis literas, & in eis contenta quæcunque, vbi & quando opus fuerit, ac quoties pro parte Collegij. Deputatorum, Auditorum, & ministrorum præfatorum fuerint requisiti solenniter publicantes, sibi que in præmissis efficacis defensionis præsidio assistentes faciant præsentis literas, & in eis contenta quæcunque ab omnibus quos illa concernunt inuiolabiliter obseruari. Non permittentes eos, vel eorum aliquem desuper quomodolibet indebite molestari, Contradictores quoslibet, & rebelles per sententias, censuras & pœnas ecclesiasticas, aliaque opportuna iuris & facti remedia appellatione postposita compescendo, legitimisque super ijs habendis seruatis processibus sententias, censuras, & pœnas ipsas etiam iteratis vicibus aggrauando. Inuocato etiam ad hoc si opus fuerit auxilio brachij secularis. Non obstantibus felic. record. Bonifacij Papæ viij. prædecessoris nostri de vna, & concilij generalis de duabus dietis, dum modo vltra tres dietas qui vigore præsentium ad iudicium nõ extrahatur,

*Derogato
ijs obstan
tiarum.*

trahatur, ac alijs constitution. & ordin. apostolicis, ac quatenus o-
pus sit nostris de non tollendo iure quæsito ac vnionibus commit-
tendis ad partes vocatis quorum interest, & exprimendo valore,
necnon Lateranen. Concilij nouissime celebrati vniones perpe-
tuas nisi in casibus a iure permisissis fieri prohibentis, & quibusuis
alijs apostolicis, necnon in prouincialibus, & synodalibus concilijs
editis specialibus, vel generalibus constitutionibus, & ordinationi-
bus, ac quibusuis etiam iuramento, confirmatione apostolica, vel
quauis firmitate alia roboratis statutis, & consuetudinibus, priui-
legijs quoque, indultis, & literis apostolicis sub quibuscunque teno-
ribus, & formis, ac cum quibusuis etiam derogatorijs deroga-
torijs, alijsque efficacioribus, & in solitis clausulis, irritantibus
que & alijs decretis in genere, vel in specie etiam Motu, & scientia
similibus, ac alias quomodolibet etiam iteratis vicibus concessis,
approbatis, & innouatis. Quibus omnibus, etiam si de illis ac totis
eorum tenoribus specialis specifica indiuidua, & expressa mentio
habenda, aut aliqua alia exquisita forma seruanda esset, tenores hu-
iusmodi, ac si de verbo ad verbum insererentur præsentibus pro suf-
ficienter expressis habentes, illis, alias in suo robore permansuris,
hac vicæ duntaxat specialiter & expresse derogamus, cæterisque cõ-
trarijs quibuscunque, seu si aliquibus communiter, vel diuisim ab
eadem sit sede indultum quod interdici, suspendi, vel excommuni-
cari non possint per literas apostolicas non facientes plenam,
& expressam, ac de verbo ad verbum de indulto huiusmodi men-
tionem. Per præsentem autem literas derogatum non esse nec
intelligi volumus in parte, vel toto primis, & secundis cedulis
Motu proprio confectis, & in fauorem dictæ Fabricæ super bo-
nis Ecclesiæ alienatis, nisi tantum quo ad dictos integros fru-
ctus, & facultatem percipiendi fructus vnus anni, vt præfer-
tur. In omnibus vero alijs, & singulis in dictis cedulis & literis
concessis omnia stent, & esse intelligantur firma, & in suo robo-
re valida, ac si præsentem a nobis non essent emanatæ. Insuper
quoque statuimus, vt earundem præsentium transumptis manu
Secretarij, & sigillo dictæ Fabricæ subscriptis, & munitis eadem
prorsus fides adhibeatur, quæ præsentibus adhiberetur si forent
exhibitæ, vel ostensæ. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc
paginam nostræ absolutionis assignationis concessionis elargitio-
nis inhibitionis decreti mandati derogationis voluntatis & statu-
ti infringere, vel ei ausu temerario contraire. Si quis autem
hoc

*Transum
ptis.*

hoc attentare præsumpserit, indignationem omnipotentis Dei,
ac beatorum Petri, & Pauli Apostolorum eius se nouerit incurfu-
rum. Datum Romæ apud Sanctum Petrum, anno incarnationis
Dominicæ Millesimo Quingentesimo Septuagesimo, Kal. Febr.
Pontificatus Nostri Anno Sexto.

Cæ. Glorierius.

Pro Reuerendis. D. Summat. N. Aragonia Præsidents.

C. Rouyr.